

Sabiedriskā transporta pakalpojumu nozari raksturojošie rādītāji un pārskaitītās valsts budžeta dotācijas 2023. gada 12 mēnešos¹

Ieņēmumi un izdevumi

Sabiedriskā transporta pārvadātāju zaudējumi. Sabiedriskā transporta pārvadātāju zaudējumi 2023. gadā sastādīja 246,64 milj. EUR (skat. tabulu Nr. 1), kas, salīdzinot ar 2022. gadu (232,13 milj. EUR), ir pieauguši par 6,25% (skat. tabulu Nr. 2).

Tabula Nr.1

Sabiedriskā transporta nozari raksturojošie rādītāji 2023. gada 12 mēnešos

Pārvadājumu veids	Kopējie ieņēmumi (EUR)	Izdevumi (EUR)	Zaudējumi (EUR)	Nobraukums maršrutu tīklā (km un vagonu km)	Pasažierkilometri, t.sk. bez maksas pasažieriem
Pārvadājumi pilsētas nozīmes maršrutos*	48 212 513	207 419 164	-159 206 651	49 088 557	x
Pārvadājumi reģionālās nozīmes autobusu maršrutos**	28 553 645	88 637 712	-60 084 066	69 299 243	825 091 178
Pārvadājumi reģionālās nozīmes vilcienu maršrutos***	21 679 866	49 037 986	-27 358 119	27 272 275	612 375 558
Pavisam kopā sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā	98 446 455	345 114 902	-246 648 837	145 675 064	1 437 466 736

*Nobraukums pilsētas nozīmes maršrutos, to starpā ar sliežu transportu

**Informācija reģionālās nozīmes pārvadājumos ar autobusiem norādīta bez pārvadājumiem uz komerciāliem principiem. Norādīti ieņēmumi no biļešu pārdošanas un kompensējamie izdevumi.

***Faktiskie izdevumi reģionālās nozīmes pārvadājumos ar vilcieniem norādīti bez izmaksām par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu

Analizējot 2023. gada 12 mēnešu faktiskos finanšu rezultātus valstspilsētu pašvaldību organizētajos **pilsētas nozīmes pārvadājumos**, secināms, ka kopējie ieņēmumi 2023. gadā ir pieauguši par 13,3%, bet izdevumi pieauguši par 6,28%, salīdzinot ar 2022. gadu, kā rezultātā faktiskie zaudējumi 2023. gadā sastādīja 159,19 milj. EUR, kas, salīdzinot ar 2022. gada rādītājiem, palielinājušies par 4,33% jeb 6,6 milj. EUR.

Zaudējumu pieauguma iemesli 2023. gadā, galvenokārt, skaidrojami ar personāla izmaksu pieaugumu (pieaugums par 9,8 milj. EUR jeb 14%, salīdzinot ar 2022. gadu) un Rīgas pašvaldības SIA "Rīgas satiksme" investīcijām jauno elektroautobusu iegādei. Ieņēmumu pieaugums ir saistīts ar to, ka vairākas valstspilsētu pašvaldības 2023. gadā paaugstināja tarifus (braukšanas maksu). 2023. gadā tarifi tika paaugstināti Rīgas, Liepājas un Ventspils valstspilsētu pašvaldībās.

¹ Informācija par pārvadātāju ieņēmumiem un izdevumiem apkopota 20.03.2024.

Reģionālās nozīmes pārvadājumos ar autobusiem 2023. gadā gūtie ieņēmumi no biļešu pārdošanas sastādīja 28,55 milj. EUR, kas ir par 5,48% vairāk, salīdzinot ar 2022. gada ieņēmumiem. Savukārt kompensējamās izmaksas 2023. gadā ir palielinājušās par 4,30%, salīdzinot ar 2022. gadu. Tā rezultātā 2023. gadā kompensējamie zaudējumi sastādīja 60,08 milj. EUR, kas ir par 3,75% jeb 2,17 milj. EUR vairāk nekā 2022. gadā.

Ņemot vērā, ka 2023. gadā sabiedriskā transporta pakalpojumi reģionālās nozīmes autobusu maršrutos tika nodrošināti, pamatojoties uz noslēgtajiem sabiedriskā transporta pakalpojumu līgumiem, kuros ir noteikta pakalpojuma cena par vienu kilometru (līgumcena), tad no valsts budžeta kompensējamo izmaksu apmēru neietekmē cenu izmaiņas.

Reģionālās nozīmes pārvadājumos pa dzelzceļu 2023. gadā kopējie ieņēmumi (tajā skaitā pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi) saistībā ar sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījumu līgumu izpildi bija 21,68 milj. EUR, kas, salīdzinot ar 2022. gada rādītājiem, ir pieauguši par 1,38%. Savukārt faktiskie izdevumi (bez maksājumiem par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu) 2023. gadā sastādīja 49,04 milj. EUR, kas, salīdzinot ar 2022. gadu, ir palielinājušies par 14,03%. Būtiskākais izmaksu pieaugums vērojams tādās izmaksu pozīcijās kā degviela un energoresursi, transportlīdzekļu vadītāju, citu darbinieku un administrācijas personāla atalgojums un pārējās sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas izmaksas.

Ņemot vērā minēto, reģionālās nozīmes pārvadājumos pa dzelzceļu faktiskie zaudējumi 2023. gadā sastādīja 27,36 milj. EUR, kas, salīdzinot ar 2022. gadu, ir pieauguši par 26,54% jeb 5,74 milj. EUR (skat. tabulu Nr. 2).

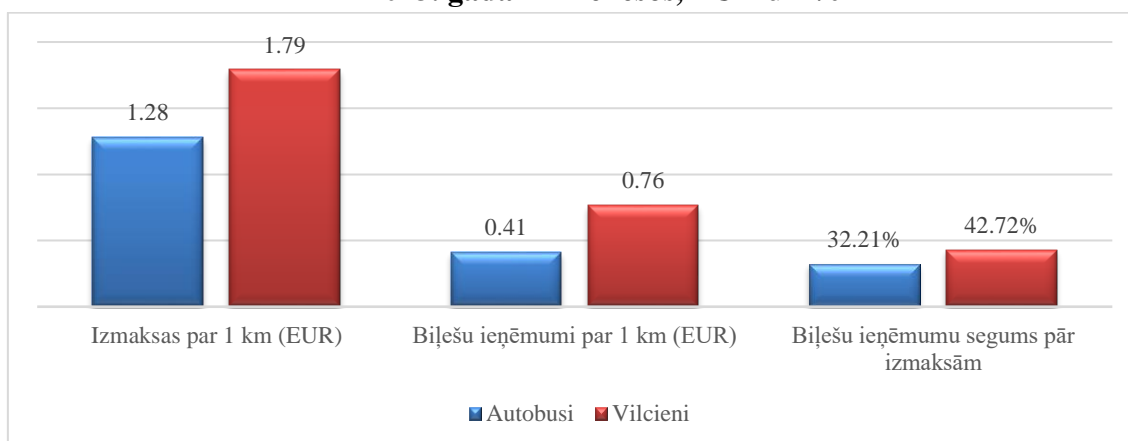
Tabula Nr. 2

2023. gada 12 mēnešu rādītāju salīdzinājums ar 2022. gada 12 mēnešu rādītājiem, izmaiņas %

Pārvadājumu veids	Ieņēmumi	Izdevumi	Zaudējumi	Nobraukums
Pārvadājumi pilsētas nozīmes maršrutos	13.30%	6.28%	4.33%	-3.20%
Pārvadājumi reģionālajos nozīmes maršrutos (autobusi)	5.48%	4.30%	3.75%	-1.43%
Pārvadājumi reģionālajos nozīmes maršrutos (vilcieni)	1.38%	14.03%	26.54%	-1.52%
Pavisam kopā sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā	8.17%	6.79%	6.25%	-2.04%

Analizējot reģionālās nozīmes pārvadājumus ar autobusiem 2023. gadā, secināms, ka biļešu ieņēmumu segums pār kompensējamām izmaksām sastādīja 32,21%, savukārt reģionālās nozīmes pārvadājumos ar vilcieniem biļešu ieņēmumi sedza 42,72% no kompensējamām izmaksām (skat. attēlu Nr.1), tādējādi ar valsts budžetā piešķirtajām dotācijām zaudējumu segšanai tiek segta starpība, attiecīgi sedzot zaudējumus (bez valsts garantētās peļņas) pārvadājumos ar autobusiem 67,79% apmērā, bet pārvadājumos ar vilcieniem – 57,28%.

**Kompensējamo izdevumu un ieņēmumu rādītāji reģionālās nozīmes pārvadājumos
2023. gada 12 mēnešos, EUR un %**

Satiksmes ministrija sadarbībā ar Autotransporta direkciju turpina darbu pie sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstības virzieniem laika periodā no 2021.-2030. gadam īstenošanas, atbilstoši kuriem galvenais pasažieru pārvadāšanas veids maršrutos ar lielu pasažieru plūsmu ir dzelzceļa pārvadājumi. Savukārt pārvadājumi ar autobusiem tiek veikti vietās, kur vilcieni nekursē, vai arī kā pārvadājumi, kas pieved pasažierus vilcienu satiksmei, tādējādi nokļūšanai galamērķī integrējot vairākus sabiedriskā transporta veidus.

2023. gadā, salīdzinot ar 2019. gada maršrutu tīkla apjomu, reģionālās nozīmes pārvadājumos ar autobusiem kopējais nobraukums maršrutu tīklā ir samazināts par 8,9 milj. kilometru (t.i. par 11,4%), ņemot vērā maršrutu tīkla optimizāciju (pārplānošanu). Savukārt reģionālās nozīmes pārvadājumos ar vilcieniem nobraukums 2023. gadā ir palielinājies par 811 tūkst. vilcienu kilometru (t.i. par 14,4%), salīdzinot ar 2019. gadu, ņemot vērā dzelzceļa pārvadājumu kā reģionālās nozīmes sabiedriskā transporta mugurkaula stiprināšanu (pasažieru pievešana vilcienam ar autobusiem, dzelzceļa maršrutiem paralēlo autobusu maršrutu mazināšana). 2023. gadā nobraukuma pieaugumu dzelzceļa pārvadājumos ir veicinājusi regulārās vilcienu satiksmes atjaunošana starp Liepāju un Rīgu no 2023. gada 31. jūlija un papildu vilcienu reisu nodrošināšana maršrutā Rīga-Daugavpils.

Aprēķinātie zaudējumi

Pamatojoties uz likumu “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam”, kas stājās spēkā 2023. gada 22. martā, 2023. gadā valsts budžeta programmā 31.00.00 *Sabiedriskais transports* ir paredzēts finansējums 131 207 151 EUR, to starpā sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai atbilstoši noslēgtajiem sabiedriskā transporta pakalpojumu pasūtījuma līgumiem 2023. gadā paredzēti **84 212 286 EUR**, tajā skaitā:

- 31.04.00 apakšprogrammā “Finansējums dzelzceļa publiskai infrastruktūrai” – 9 425 272 EUR ;
- 31.06.00 apakšprogrammā “Dotācija zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem” – 74 787 014 EUR.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2023. gada 4. decembra rīkojumu Nr.832 (prot. Nr.59 58.§) “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi

neparedzētiem gadījumiem”” un Finanšu ministrijas 2023. gada 7. decembra rīkojumu Nr.445 “Par līdzekļu piešķiršanu”, Satiksmes ministrijai tika piešķirts papildu finansējums **15 000 000 EUR** apmērā, lai nodrošinātu sabiedriskā transporta pakalpojumu nepārtrauktību un kompensētu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem zaudējumus par sniegtajiem sabiedriskā transporta pakalpojumiem 2023. gada ceturtajā ceturksnī, no tiem:

- 10 411 090 EUR reģionālajos pasažieru pārvadājumos ar autobusiem;
- 4 588 910 EUR reģionālajos pasažieru pārvadājumos ar vilcieniem.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2023. gada 6. decembra rīkojumu Nr.853 (prot. Nr. 60 51. §) un Finanšu ministrijas 2023. gada 13. decembra rīkojumu Nr.466 “Par apropriācijas pārdali”, atbilstoši likuma “Par valsts budžetu 2023. gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” 65. pantam tika atbalstīta apropriācijas pārdale **1 575 987 EUR** apmērā no budžeta resora “74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” programmas 17.00.00 “Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai” uz Satiksmes ministrijas budžeta apakšprogrammu 31.06.00 “Dotācija zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem”, lai kompensētu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem zaudējumus, kas radušies pārvadājumos reģionālās nozīmes maršrutos saistībā ar atbalsta sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā atbilstoši Ministru kabineta 2022. gada 21. decembra rīkojumam Nr. 966 “Par Pasākumu plānu atbalsta sniegšanai Ukrainas civiliedzīvotājiem Latvijas Republikā 2023. gadam”.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2023. gada 20. decembra rīkojumu Nr.915 “Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”” un Finanšu ministrijas 2023. gada 21. decembra rīkojumu Nr.503 “Par līdzekļu piešķiršanu”, Satiksmes ministrijai no valsts budžeta programmas 02.00.00 “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” tika piešķirts papildu finansējums **15 166 898 EUR** apmērā, lai nodrošinātu sabiedriskā transporta pakalpojumu nepārtrauktību un kompensētu sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem zaudējumus par sniegtajiem sabiedriskā transporta pakalpojumiem 2023. gada ceturtajā ceturksnī, tajā skaitā:

- 9 752 143 EUR reģionālās nozīmes pārvadājumos ar autobusiem;
- 4 588 245 EUR reģionālās nozīmes pārvadājumos ar vilcieniem;
- 826 510 EUR valstspilsētu pašvaldībām par personas ar invaliditāti pārvadāšanu pilsētas nozīmes maršrutos.

Pamatojoties uz Finanšu ministrijas 2023. gada 7. novembra rīkojuma Nr.396 “Par apropriāciju izmaiņām” 1.2.6.3. apakšpunktu, tika veiktas 2023. gadā noteiktās apropriācijas izmaiņas, no Kultūras ministrijas budžeta programmas 21.00.00 “Kultūras mantojums” pārdalot **18 979,90 EUR** uz Satiksmes ministrijas budžeta apakšprogrammu 31.06.00 “Dotācija zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem”, lai kompensētu nesaņemtus ieņēmumus AS “Pasažieru vilciens” saistībā ar XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku dalībnieku bez maksas izmantotajiem dzelzceļa pasažieru pārvadājumiem laikā no 2023. gada 2. līdz 10. jūlijam, atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija noteikumu Nr.414 “Braukšanas maksas atvieglojumu noteikumi” 18.¹ apakšpunktam.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kopējais 2023. gadā piešķirtais valsts budžeta finansējums sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanai sastādīja **115 974 150,90 EUR**, no kuriem 512 054,02 EUR tika izlietoti iepriekšējo periodu nesegto saistību izpildei.

Reģionālās nozīmes pārvadājumos un pilsētu nozīmes pārvadājumos sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai 2023. gadā tika aprēķināti no valsts budžeta kompensējamie zaudējumi (t.sk. valsts garantētā peļņa) 116,91 milj. EUR apmērā, savukārt kopējais no valsts budžeta izmaksātais finansējums 2023. gadā sastādīja 115,46 milj. EUR (neskaitot veiktos gala norēķinus nesegto zaudējumu segšanai par iepriekšējiem periodiem). 2023. gadā izveidojušās valsts budžeta dotāciju pārmaksas tiks ieskaitītas 2024. gada dotāciju apmērā, lai kompensētu 2024. gada zaudējumus (skat. tabulu Nr. 3).

Tabula Nr. 3

Aprēķinātie zaudējumi un izmaksātās valsts budžeta dotācijas 2023. gadā, milj. EUR

Pārvadājumu veids	Aprēķinātie zaudējumi, t.sk. valsts garantētā peļņa, milj. EUR	Izmaksātā valsts budžeta dotācija, milj. EUR*			Dotāciju segums, %
		31.06.00 apakšprogramma un 02.00.00 programma		31.04.00 apakšprogramma	
		Dotācijas zaudējumu segšanai	Kompensācijas par braukšanas maksas atvieglojumiem	Maksājumi par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu	
Pilsētu nozīmes pārvadājumi	14,59	1,62	11,62	X	90,7%
Reģionālās nozīmes pārvadājumi ar autobusiem	62,82	65,51	X	X	104,3%
Reģionālās nozīmes pārvadājumi ar vilcieniem	29,18	23,66	3,63	X	93,5%
Reģionālās nozīmes pārvadājumi ar vilcieniem (dzelzceļa infrastruktūra)	10,32	X	X	9,43	91,3%
Kopā sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana	116,91	90,79	15,25	9,43	98,8%

*Izņemot norēķinus par iepriekšējiem periodiem

2023. gadā sabiedriskā transporta pakalpojumus reģionālās nozīmes maršrutos un valstspilsētu organizētajos pilsētas nozīmes maršrutos nodrošināja 24 pārvadātāji, neieskaitot piesaistītos apakšuzņēmējus.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem reģionālās nozīmes maršrutos 2023. gadā izmaksātas valsts budžeta dotācijas (izņemot norēķinus par iepriekšējiem periodiem) 102,22 milj. EUR apmērā (skat. tabulu Nr.4), tajā skaitā reģionālās nozīmes pārvadājumos ar autobusiem 65,5 milj. EUR un pārvadājumos ar vilcieniem – 36,72 milj. EUR. Savukārt valstspilsētu pašvaldībām 2023. gadā izmaksātas valsts budžeta dotācijas (izņemot norēķinus par iepriekšējiem periodiem) 13,24 milj. EUR apmērā (skat. tabulu Nr.5).

**Izmaksātās valsts budžeta dotācijas sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem
reģionālās nozīmes maršrutos par 2023. gadu**

Uzņēmuma nosaukums	Līguma Nr.	Dotācijas zaudējumu kompensēšanai, EUR	Dotācijas par braukšanas maksas atvieglojumiem, EUR	Dotācijas par dzelzceļa infrastrukturā izmantošanu, EUR
AS CATA	ATD/ST-2022/05- Cēsis	4 682 614.00		
AS CATA	ATD/ST-2022/06- Limbaži, Sigulda	5 668 093.91		
AS Liepājas autobusu parks	ATD/ST-2020/04	4 221 932.00		
AS Liepājas autobusu parks	ATD/ST-2020/05	2 527 672.00		
AS Liepājas autobusu parks	ATD/ST-2021/03- Ogre, Aizkraukle	2 943 023.00		
AS Liepājas autobusu parks	ATD/ST-2022/02- 5386-F	0.00		
AS Nordeka	ATD/ST-2020/01	2 976 660.00		
AS Nordeka	ATD/ST-2020/05	2 142 104.00		
AS Rēzeknes autobusu parks	ATD/ST-2021/08- Rēzekne, Ludza	1 421 773.39		
AS Rēzeknes autobusu parks	ATD/ST-2023/15TP- Rēzekne, Ludza 2	380 104.00		
AS Talsu autotransports	ATD/ST-2021/10- Talsi	2 324 841.95		
AS Talsu autotransports	ATD/ST-2023/11TP- Talsi	622 130.00		
Pašvaldības SIA Ventspils reiss	ATD/ST-2022/04- Ventspils	1 044 947.66		
Pašvaldības SIA Ventspils reiss	ATD/ST-2023/12TP- Ventspils	346 079.00		
SIA Balvu autotransports	ATD/ST-2022/06- Gulbene, Alūksne, Balvi	529 166.97		
SIA Balvu autotransports	ATD/ST-2023/08TP- Gulbene, Alūksne, Balvi	160 480.00		
SIA Daugavpils autobusu parks	ATD/ST-2020/02	4 321 723.00		
SIA DOBELES AUTOBUSU PARKS	ATD/ST-2022/02- Dobeles	1 587 272.87		
SIA DOBELES AUTOBUSU PARKS	ATD/ST-2023/09TP- Dobeles	413 740.00		
SIA Gulbenes autobuss	ATD/ST-2022/06- Gulbene, Alūksne, Balvi	986 671.52		
SIA Gulbenes autobuss	ATD/ST-2023/08TP- Gulbene, Alūksne, Balvi	303 979.00		
SIA Latvijas Sabiedriskais Autobuss	ATD/ST-2020/03	2 165 616.00		
SIA Latvijas Sabiedriskais Autobuss	ATD/ST-2020/05	1 854 621.00		
SIA Latvijas Sabiedriskais Autobuss	ATD/ST-2022/07- Madona	1 891 984.00		
SIA Latvijas Sabiedriskais Autobuss	ATD/ST-2022/08- Jelgava	2 367 300.00		

SIA Ludzas autotransporta uzņēmums	ATD/ST-2021/08-Rēzekne, Ludza	633 070.00		
SIA Ludzas autotransporta uzņēmums	ATD/ST-2023/14TP-Rēzekne, Ludza 1	167 853.00		
SIA NORMA-A	ATD/ST-2021/05-A	3 513 726.54		
SIA NORMA-A	ATD/ST-2021/06-C2	1 922 654.14		
SIA NORMA-A	ATD/ST-2023/16TP-A	912 581.00		
SIA NORMA-A	ATD/ST-2023/17TP-C2	567 567.00		
SIA Tukuma auto	ATD/ST-2021/02-Jēkabpils, Preiļi, Līvāni	4 234 504.00		
SIA Tukuma auto	ATD/ST-2022/03-Tukums	938 591.56		
SIA Tukuma auto	ATD/ST-2023/10TP-Tukums	251 314.00		
SIA VTU Valmiera	ATD/ST-2021/07-Valmiera, Valka, Smiltene	3 528 323.49		
SIA VTU Valmiera	ATD/ST-2023/13TP	950 375.00		
SIA Gulbenes - Alūksnes bānītis	ATD/ST-2022/09	131 329.00	10 000.00	
AS Pasažieru vilciens	ATD/ST-2008/04/PV262-08	23 531 659.00	3 618 979.90	9 425 272.00
KOPĀ		89 168 077.00	3 628 979.90	9 425 272.00

Tabula Nr. 5

No valsts budžeta pārskaitītās dotācijas par sabiedriskā transporta pakalpojumiem pilsētas nozīmes maršrutos par 2023. gadu, EUR

Valstspilsētu pašvaldība	Dotācija par zaudējumiem maršrutos, kas iziet ārpus pilsētas administratīvās teritorijas, EUR	Dotācija par personu ar invaliditāti pārvadāšanu, EUR	Kopā pārskaitītās dotācijas
Daugavpils valstspilsētas pašvaldība	79 995	669 125	749 120
Jelgavas valstspilsētas pašvaldība	89 932	511 888	601 820
Jēkabpils novada pašvaldība	86 103	65 972	152 075
Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība		58 489	58 489
Liepājas valstspilsētas pašvaldības aģentūra "Liepājas sabiedriskais transports"		363 561	363 561
Rīgas valstspilsētas pašvaldība	965 792	9 570 353	10 536 145
Rēzeknes valstspilsētas pašvaldība	195 366	103 714	299 080
Valmieras novada pašvaldība	49 565	54 621	104 186
Ventspils valstspilsētas pašvaldība	153 594	221 698	375 292
KOPĀ	1 620 347	11 619 421	13 239 768

